

INDLEDNING

Mens dette hus stadig var kommunens rådhus med byrådsmøder i denne sal, var Niels Bendsen og jeg til møde med Arne Boelt og Andreas Duus i et af de små lokaler i kælderen. Her var Arne Boelt lidt frustreret over, at FBL ikke var mere på forkant af de forskellige byggeprojekter, end tilfældet var. Man var jo fra kommunens side så langt henne i samtalerne med bygherre, at bygherre havde en berettiget forventning om, hvad der ville blive godkendt.

Vi kunne også tænke os at være mere proaktive, men kunne ikke lige anvise, hvordan det eventuelt kunne lade sig gøre.

På det punkt bragte mødet os ikke videre; men alligevel er der over årene sket noget. Selv om træerne ikke vokser ind i himlen, er vi alligevel mere fremme i skoene i dag. På flere punkter udfordrer vi i dag kommunen. Vi er stadigvæk dem, der korrigerer byggesager, men i knap så stort et omfang som tidligere.

Dette håber jeg, at I vil kunne genkende i de mere konkrete sager, jeg vil fremhæve i det følgende.

CENTRALE EMNER OG SAGER I ÅRETS LØB

Byudvikling

Året begyndte med sagen om Rema1000 i Hirtshals, som betød, at man ville rive den tidligere politistation ned på trods af dens status som bevaringsværdig. Desuden ville man efter vores mening svække kulturmiljøet i området ved at rive randbebyggelsen langs den ene side af Jyllandsgade ned.

Det kom så vidt, at jeg til byrådsmødet i februar måtte spørge byrådet, hvilke bevaringsmæssige overvejelser, man havde gjort sig i forhold til de udpegninger af bevaringsværdige bygninger og kulturmiljøer, man tidligere havde besluttet.

Et brugbart svar kom der ikke; men det er tydeligt, at vores indsigelse er blevet bemærket, og at den i nogen grad har haft indflydelse på udformningen af projektets parkeringsareal.

Højhuset på Bispetorv er heller ikke blevet forhindret; men den bekymring, som vi og mange andre havde, ja, selv flere i byrådet, har betydet en stramning af lokalplanen, så der ret detaljeret stilles krav til det arkitektoniske udtryk. Det er naturligvis dejligt, hvis bygningen bliver tålelig at se på; men grundlæggende er ideen om at stable menneskeboliger op på det sted ikke rimelig.

Nu sker der snart noget i karreen mellem Jernbanegade og Mammutpladsen. Ejeren af Jernbanegade 9, 11 og 13 vil renovere og bygge nyt. Forhusene i Jernbanegade 11 og 13 er udpeget som bevaringsværdige og vil ikke ændre udtryk, mens Jernbanegade 9 ændres til boligblok med det udtryk, facaden over stueetagen har. På bagsiden – ud mod Mammutpladsen – bygges der nyt med et mere moderne arkitektonisk udtryk, der kan relatere til teatret, men i rød mursten som reference til forhusene i Jernbanegade. Det er et helt centralt sted i byen at opføre bebyggelse, så vi har besværet os over, at der allerede søges dispensation på to punkter, som giver bygherre flere kvadratmeter. Det bør ikke imødekommes, når bygherre tydeligvis har siddet med ved udformningen af lokalplanen.

Bygningen af en Bilka Food ved siden af A-Z har vi ikke forholdt os til ud over det arkitektoniske. Alt, hvad man ellers kan mene politisk, er vi krøbet udenom. Det synes vi ikke er FBL's ærinde. Selve bygningen bliver en kasse som den eksisterende – lidt mindre i areal. Lokalplanen vil kræve nogle støjvægge og begrønninger, som vi finder ganske fornuftige. Desuden kræves der plantet træer langs med Ringvejen.

I vores hørings svar foreslog vi, at træplantningen skulle gælde hele parkeringsarealet, som vi også mente burde nyplanlægges, så det på bedste vis kunne håndtere det brogede trafikbillede, der bliver af fodgængere, børn og voksne, indkøbsvogne, cykler og biler. Det tog forvaltningen dog ikke med i sin anbefaling til politikerne.

For et år siden var der møder om udviklingen af området, hvor Vrå Gamle Skole ligger. Efter planen skulle hovedbygningen bevares og rumme nogle fællesfunktioner, og ellers skulle området bebygges med lavt byggeri med små boliger. Hvor sagen står nu, ved vi ikke. Der har været temmelig stille omkring projektet efter kommunalvalget.

Der er blevet vedtaget et nyt gågaderegulativ for Løkken. Udspillet fra forvaltningen var stramt med hensyn til at forhindre alt for råbende skiltning og gadeinventar. Desværre også for stramt for politikerne, som løsnede mange af punkterne.

Under indtryk af denne sag og vores forberedelse af plantning af årets ærestræ med baggrund i Troels Bidstrup Hansen arbejde med kunsten i byrummet, er vi begyndt at drøfte gågaderegulativer nærmere, idet vi tænker, at de scenerier, som Hjørring Handels meget energiske og dygtige eventchef sætter op i gågaderne, må kunne gå i bedre dialog med bygningskulturen og kunsten i byrummet. Det arbejder har vi kun lige taget fat på.

Bevaring

Der er mellem 15 og 20 år siden, at FBL bevaringsvurderede husene i Brinck Seidelins Gade og foreslog kommunen at udarbejde en bevarende lokalplan. Nu er den endelig kommet – vedtaget af byrådet for en måned siden. Tillykke til os alle.

Det er fantastisk, at vi får beskyttet det fine bymiljø, der på mirakuløs vis har overlevet i 100 år stort set uden ændringer.

I forbindelse med salget af Museumsgade 5 blev der lavet tillæg til lokalplanen for området vedrørende anvendelse, idet bygningerne ikke tidligere måtte anvendes til boligformål. I første omgang ville man også ophæve de bestemmelser, der gælder for museumshaven for den frasolgte matrikel. Det fik vi dog i høringsfasen forhindret, bl.a. med henvisning til, at haven netop i sin helhed og i samspil med bygningerne omkring var blevet udpeget som betydningsfuld have.

I øvrigt er vi i forholdsvis tæt kontakt med køberen om, hvad der sker bygningsmæssigt. Udover et par kviste vil forhuset fremstå, som vi kender det; ligeså sidehuset. Baghuset nedrives og genopføres meget lig den bygning, der fjernes.

Håndværkernes Hus er på vej til at bygge til på nordsiden af hovedhuset ved at opføre en bygning, der ligger parallelt med hovedhuset, men underordner sig dette. Vi havde nogle indvendinger, som vi syntes ville forbedre projektet; men vi ved faktisk ikke, hvor sagen står lige nu.

Så er der en rigtig kedelig sag. For et par år siden satte Hotellet i Nørregade ulovligt en fast baldakin op i hele bygningens længde. Ud over, at den er ulovlig, skæmmer den også bygningen.

Uanset baldakinens karakter skal man søge kommunen om tilladelse, når bygningen ligger i Gl. Hjørring. Men derudover blev der efter den ulykkelige hændelse i Strømgade for år tilbage lavet bestemmelser om, at man i bymidten ikke må opsætte faste baldakiner.

Vi har haft en længere korrespondance med en sagsbehandler og teknisk direktør. Først gik det i vores retning, idet ejer meget kontant blev pålagt at nedtage baldakinen. Så kører sådan en sag frem og tilbage med høringsfrister osv. I oktober 21 blev vi så pludselig inviteret til et møde for at drøfte en mulig mindelig løsning med ejer. Mødedatoen er imidlertid aldrig blevet berammet trods flere rykkere fra vores side det forløbne år. Og ingen svar – ud over, at jeg i forbindelse med byrådsmødet i februar blev passet op af direktøren, som beklagede sendrægtigheden og lovede bod og bedring.

Vi har på mange fronter et virkelig godt samarbejde med kommunens administration; men i denne sag er det utilfredsstillende. Jeg er vred og skuffet over den behandling, foreningen har fået. Og jeg kan ikke sige mig fri for en mistanke om, at ejeren af Hotellet har taget direkte kontakt til det politiske niveau, som så har kortsluttet administrationens arbejde.

Charlotte Helsteds projekt med markering af Hack Kampmanns bygninger i Hjørring har udviklet sig fra den første kontakt, så foreningen nu er dybere involveret, end

vi først forestillede os. Det har vist sig, at flere af de fonde, der gerne skulle bidrage til at finansiere projektet, ikke kan ansøges af privatpersoner. Der skal en forening bag, og der har vi stillet os til rådighed. Vi har også bidraget med råd og moret os med at rode i arkiver. Det er i øvrigt FBL, der skal stå for den elektroniske formidlingsdel.

Der har været positiv interesse fra de ansøgte fonde, så Charlotte Helsted har nu skaffet 100.000 kr. af de omkring 150.000 kr., som budgettet lyder på. Det er jo fornemt.

Det grønne

Vi har lige plantet ærestræ for Troels Bidstrup Hansen. Også til det projekt er det lykkedes os at skaffe penge. Spar Nord Fonden har betænkt os med 19.500 kr., så vi har sikkerhedsnet under de nærmestkommende plantninger. Vi får også god hjælp af kommunens afdeling for Park og Vej.

Som I nok har bemærket, har vi sammen med kommunen udviklet projektet med gratis tinglysning af træer; kommunen betaler. Det er et projekt, der er tungere at løbe i gang, end vi havde forestillet os. Rigtig mange har orienteret sig, ved vi fra kommunens kommunikationsafdeling; men kun få har bidt på. Vi forsøger nu med forskellige små initiativer at holde gryden i kog.

Det er kommunen, der træffer afgørelser, måske med os på sidelinjen. Foreningens rolle har været at være sparringspartner og medudvikler af projektet og i nogen grad praktiske arme og ben.

På træhjemmesiden har vi besluttet at linke til de lokalplaner, der indeholder bevarende bestemmelser for træer. Vi har allerede fundet en række; men der er sikkert flere. Vi har i øvrigt erfaret, at kommunen, når der laves lokalplan for et udstykningsområde, kigger på den eksisterende beplantning og eventuelt udpeger noget som bevaringsværdigt. Jeg tænker konkret på en udstykning i Høngårds Ager, der for nylig blev lavet lokalplan for.

Medlemsarrangementer

Da vi endelig efter corona kunne lave arrangementer, havde vi fredag, 24. juni, sammen med museet en fin fejring af museumshavens udpeging som Betydningsfuld Have og museets nye formidling af urtehaven. I det skønneste sommervejr blev det et velbesøgt arrangement.

På arkitekturens dag, mandag 3. oktober, holdt Charlotte Helsted en optakt i amtmandsboligen om sit projekt med Hack Kampmanns bygninger, hvorefter hun viste forsamlingen rundt til de bygninger, der er centralt placeret i byen. Der var fuldt hus med 30 deltagere, så vi gentog det dagen efter med yderligere 20 deltagere.

Her forleden dag, torsdag 17. november, plantede vi ærestræ for Troels Bidstrup Hansen. Det blev en festlig eftermiddag trods hård vind og lave temperaturer. 30-40 personer havde trodset lidt barske vejr for at overvære overrækkelse af diplom, symbolsk plantning og afsløring af plade. Efterfølgende bød Troels Bidstrup Hansen på kaffemik.

ORGANISATIONEN

Landsforeningen

Ved Landsforeningens generalforsamling i foråret trådte den hidtidige formand Karen Margrethe Olesen tilbage, og ny formand blev Iben Bækkelund Jagd. Hun blev nyvalgt til bestyrelsen, som altså straks konstituerede sig med hende som formand.

Iben Bækkelund Jagd er uddannet cand.mag. og har mange års erfaring med museums- og formidlingsarbejde; bl.a. har hun være vicedirektør for Roskilde Museum. Hun har erfaring fra en række frivillige bestyrelser og er stadig aktiv i to fondsbestyrelser.

Ingen fra vores bestyrelse har endnu truffet hende og har heller ikke indtryk af, hvad det vil betyde for arbejdet med bygnings- og landskabskulturen med hende i formandsstolen.

Lokalforeningen

I vores lokalforening mødes bestyrelsen fast en gang om måneden på nær i juli. Der er ofte flere sager, som kommunen har sendt i høring. Det er et mindretal, vi reagerer på; men ved at have dem på dagsordenen, er bestyrelsen nogenlunde orienteret om, hvad der sker rundt om i kommunen. Vi må dog hele tiden være bevidste om, at de sager ikke må lægge beslag på al for megen af bestyrelsens tid.

Den 1. november havde foreningen 84 medlemskaber. Sidste år var antallet af medlemskaber 74 og året før igen 80. Efter det kedelige fald sidste år er det en fornøjelse at kunne meddele om en medlemsfremgang på 10. Det skyldes først og fremmest to forhold. Efter kommunalvalget sidste år tilbød vi fire politikere, som gled ud af Byrådet – men som vi vidste havde engageret sig i spørgsmål om bygnings- og landskabskultur – dem tilbød vi et års gratis medlemskab. Så de er jo fugle på taget, indtil de forhåbentlig vil betale kontingent her til foråret. Og så var arrangementet i begyndelsen af oktober en succes også på den måde, at der blev tegnet fem nye medlemskaber.

FREMTIDEN

Vi kan mange fine tanker og ideer om, hvad vi skal tage fat på det kommende år; men det er vigtigt at huske på, at det arbejde, foreningen gør, er frivilligt, og at der også er andre sider af tilværelsen, der skal tilgodeses, fx børn og børnebørn. Så der stilles ingen garantier for, hvor meget af det følgende, der udføres det kommende år. Vi vil altid vurdere, hvad der i situationen er vigtigt, men også, hvad vi finder interessant.

Byudvikling

Vi vil se, om vi ikke kan få et møde i stand med kommunen – helst med politikerne. I den forbindelse vil vi have rejst spørgsmålet om, hvorfor ændring af gadeprofiler ikke i lighed med byggeprojekter kommer ud i høring. Vi kunne fx godt have tænkt os at have haft mulighed for at kommentere udformningen af Strømgades nye udtryk.

Vi vil også pege på, at der er et oplagt byudviklingsområde lige bag Østergade langs Vendelbogade, som stadig bærer præg af at være resultat af et trafikoplægningsprojekt for efterhånden mange år siden. Nybyggeri i området, vil ikke kræve, at man skal fjerne gamle, interessante bygninger som Vestre Skole, og en udnyttelse af det område kan virkelig bidrage til byfortætningen.

Endelig vil vi også gerne tale om Banegårdspladsen – altså strækningen fra Metro-pol til og med Postparkerings, hvor man allerede med Teatret og åbningen op til Amtmandsboligen allerede har taget hul på at vise forbigående biler, at det er her kernen af byen er. Men der kan gøres mere. Bl.a. vil vi gerne omdanne Postparkerings til en Hack Kampmann Plads med fire af hans bygninger liggende rundt om.

Gågaderegulativer som vi så småt er i gang med at se på, skal vi nok vente lidt med at bringe frem politisk.

Bevaring

Med hensyn til fredningssagen vedrørende Christiansgade 24 ligger den stadig i ministeriet. Det særlige bygningsyn har endnu ikke haft den oppe til drøftelse.

For 2 år siden indsendte vi til kommunens administration et forslag til et kulturmiljø med almennyttige boliger – nærmere betegnet kvarteret omkring Idræts Allé og Norgesvej her i Hjørring. Sådant et forslag skal tilsyneladende holdes i live af os, selv om det er sendt ind, hvis vi skal gøre os forhåbninger om at få det med i den næste kommuneplan.

Hack Kampmann-projektet har foranlediget den tanke, at Postparkerings med de omgivende bygninger måske burde udpeges som kulturmiljø. Den tanke skal bestyrelsen have drøftet igennem. Og uden umiddelbart at ane, hvor pengene skulle kom-

me fra, bør vi også kigge på, om posthusene i Sindal og Hjørring kan bringes i en stand, som er Hack Kampmann værdig.

Det grønne

Med hensyn til beskyttelse af træer er der nok at se til. Kommunen har tilsyneladende i sinde at markere de beskyttede træer på et kort; men det har formodentlig lange udsigter, hvis der ikke kommer blide skub fra vores forening.

Det kunne også være en ambition, at alle beskyttede træer findes som opslag på vores træhjemmeside.

Tinglysningsprojektet har hidtil kun handlet om privatejede træer. I det nye år kan der blive tale om en kampagne overfor selvejende institutioner, boligselskaber og kirker. Men vi må fastholde, at det er kommunens projekt, som vi først og fremmest bakker op om med gode råd og gennem diskussioner.

Medlemsarrangementer

Med hensyn til medlemsarrangementer tænker vi os på den ene side offentligt tilgængelige arrangementer i form af fx byvandring og foredrag i Folkeuniversitetsregi. Der har vi nogle ideer på bordet, der skal fintænkes.

På den anden side skal der også være lukkede arrangementer for foreningens medlemmer. Det kunne være besøg på Vrå Skole og Menighedshuset i Højene, måske arrangeret som fyraftensbesøg med efterfølgende spisning.

Har I ideer til arrangementer, er I altid velkomne til at inspirere bestyrelsen.

AFSLUTNING

Jeg vil slutte denne beretning med at takke bestyrelsen for den gode indsats i årets løb: Næstformand Niels Bendsen, kasserer Jens-Christian Hansen, bestyrelsesmedlem Mogens Thøgersen, bestyrelsesmedlem Jørgen Gehl og suppleant Kristian Lindgren for arbejdet generelt og suppleant Vibe Gro Falk for sin indsats i specifikke opgaver.

Vores såkaldte trægruppe har også haft en del at se til i årets løb. Gruppen består ud over mig af tre menige medlemmer: Esther Mortensen, Jørgen Stubgaard og Erik Arnfjord. Også tak til dem.

Og hermed vil jeg overdrage beretningen til generalforsamlingens behandling.